

DECRETUM ABBREVIATVM, SIGILLATIM CVNCTA ATTINGENS.

Liber Decreti divisus est in tres partes: quarum Prima est de Distinctiōnibus, Secunda de Causis, Tertia de Consecratione. Prima pars distincta est in Distinctiones centum & unam.

Decima quinta, notat de tempore quo sacri canones, libriq; & concilia celebrata fuerunt: & quae oportū sūt admittenda 31.

Decima sexta, ponit quod canonēs Apostolorum sunt recipiēndi: postea ostendit quo tempore, & quo residente in Papatu, vel imperio quodlibet concilium est celebratum 37.

Decima septima, dicit non concilia, sed conventicula celebrari sine Papa 46.

Decima octava, ostendit quod provincialia concilia nihil generaliter possunt constitui: idēo

consequēter declarat ad quid sint utilia, & quoties in anno, & quo tempore anni, & cuius auctoritate sunt celebrāda, & quod metropolitanus nihil debet exigere ab Episc. ad concilium conveniētib.

Addit de poena Episcopi, qui votatus ad synodum non venit 49.

Decima nona, vim Decretalium ostendens dicit mandata ecclesiastica devote servanda 54.

Vigesima, dicit quod in causis diffiniendis sacri canones: in expōnenda verò sacr. scriptura sancti doctores attenduntur 60.

Vigesima prima, tractat de diversis ordinibus & gradib. ministrorum, docēdo qui sunt executores sive ministri canonū, à majori usq; ad infimum. Et differentias ministrorum locū rū assignat, probans quod major à minori non debet judicari 62.

Vigesima secunda, de dignitate Romanæ Ecclesiæ, & quarundam aliarum 67.

Vigesima tertia, de ordinatione ministrorum incipiens à Romano Pontifice, & descendens usque ad ostiarium 70.

Vigesima quarta, de examinatione ordinandorum 79.

Vigesima quinta, de officiis clericorum, incipiendo ab ostiario, & ascēdendo usq; ad Episcopum, circa medium distinctionis inchoat tredecim præcepta regulæ Apostolicæ, & prosequitur ibi, Oportet Episcopum esse sine criminē. Et inde hacta occasione, ponit varias significationes hujus nominis, crimen. Et ostendit quod sit morale & quod veniale 80.

Vigesima sexta, exequitur secundum præceptum Apostolicæ regulæ, Oportet Episcopum esse unius uxoris virum 85.

Vigesima septima, probat quod nolentes votare cōvenientiam, ad sacros ordines promovendi non sunt, assignans differentiam inter solenne & simplex votum 87.

Vigesima octava, probat quod clericis habere uxores nō licet in Ecclesia occidentali, addēs de subdiaconatu, qui olim prohibitus nō erat. Vid. quod ibi notatur 90.

Vigesima nona, ostendit quadam capitula tradita esse ex causa, quedam ex tempore, quedam ex loco, quedam ex persona 95.

Trigesima, quia dictum fuit 28. dist. sup. quod sacerdotes non debent a se abdicere uxores suas prætextu religionis, hic dicit quod ex causa fuit. hoc statutum, scilicet propter quoddam haereticos, qui conjugia detestabantur ib.

Trigesima prima, probat & ponit exempla in terminis, qualiter clericis continere debent, & quod ab omnibus est servanda continentia, nisi ab orientalibus 99.

Trigesima secunda, adhuc prosequitur de continentia clericorum. Et dicit quod constituti in quatuor sacris ordinib; tenentur continere, & si habent publicas concubinas, nullus eorum Missam audiat 103.

Trige-

Decretum abbreviatum.

- Trigesima tertia, ostendit quod bigamī, corpore vitiati, usurarii publicē p̄enitentes, lusores in scena, ludentes, furiosi, arreptiti, accipiētes meretrices in uxores, & concubinas habentes, promoveri non possunt 109.
- Trigesima quarta, ponit quod oportet Episcopum vitare nimiam familiaritatem domesticarum personarum, & etiam consanguinearum, & quod venari non licet 111.
- Trigesima quinta, agit de tertio capitulo Apostolicæ regulæ, Oportet ordinandum non esse violentum 117.
- Trigesima sexta, exponendo illud, prudentem, dicit quod clerici debent habere peritiam literarum sacrarum 119.
- Trigesima septima, ostendit quod clerici non debent libros gentilium respicere, peritiam tamē secularium scientiarum debent habere 121.
- Trigesima octava, probat quod literis debet esse eruditus sacerdos, & canones ignorare non debet. Ignorantia enim ipsi est peccato 126.
- Trigesima nona, ostendit quod oportet Episcopum esse prudenter, in negotiis secularibus, ut sua cautela reddantur Ecclesiæ indemes 129.
- Quadragesima, prosequitur quintum capitulum Apostolicæ regulæ. Oportet Episcopum esse ornatum. Et primo de ornatu interiori, qui consistit in virtutib. ib.
- Quadragesima prima, tractat de ornatu, qui consistit in gravitate, incessu, habitu, & temperantia potus & cibi 133.
- Quadragesima secunda, declarat illud, hospitalem 135.
- Quadragesima tertia, illa duo, pudicum, & doctorem 137.
- Quadragesima quarta, illud, non violentum, quod est pars ejus quod dicimus f. 35. dist. 140.
- Quadragesima quinta, illud, nō percussorem 143.
- Quadragesima sexta, illud, non litigiosum 149.
- Quadragesima septima, illud, non cupidum, domui suæ bene prepositum 151.
- Quadragesima octava, illud, nō neophyti 154.
- Quadragesima nona, prædicta præcepta Apostolicæ regulæ sub compendio, & breviter recapitulat. Et ponit causas & rationes quare criminosi & vitiosi non debent in Episcopos promoveri 155.
- Quinquagesima, agit de lapsu & reparatione clericorum 158.
- Quinquagesima prima, de curialibus sive officiariis, ratiociniis obligatis, judicibus & advocatis ordinandis, vel non 178.
- Quinquagesima secunda, de præposteratione sacerorum ordinum, sive de clero per saltum promoto 180.
- Quinquagesima tertia, de curiæ annexis in Clero vel monasterio recipiendis, vel non. Et ibi probat quare curiales & aliter obligati ordinandi non sunt 181.
- Quinquagesima quarta, de servis à non Dominis manumissis non promovēdis, nisi libertatem sint consecuti 182.
- Quinquagesima quinta, de corpore vitiatis, bigamis, illiteratis, publicē p̄enitentibus ordinandis, vel non 188.
- Quinquagesima sexta, de filiis Presbyterorum, & natis de fornicatione & adulterio non ordinandis 192.
- Quinquagesima septima, de baptizatis in ægritudine an ordinantur 196.
- Quinquagesima octava, de Monachis non ordinandis sine licentia Abbatis 197.
- Quinquagesima nona, de laicis literatis non subito ordinandis ibidem.
- Sexagesima, ostendit ex quibus ordinibus aliquis eligendus sit in præpositum, vel Decanum, vel Archipresbyterum, vel Episcopum. colum. 198.
- Sexagesima prima, ostendit quod laici non sunt eligendi in Episcopos, sed postulandi ibid.
- Sexagesima secunda, ostendit quod clericorum est eligere, & populi consentire 199.
- Sexagesima tertia, probat quod nullo modo laici debent se ingere electione Episcoporum 205.
- Sexagesima quarta, ponit quod tempore & quibus præsentib. debent Episcopi consecrari 216.
- Sexagesima quinta, dicit quod præsentibus omnibus Episcopis comprovincialib. vel se excusantibus debet Episcop. consecrari ab Archiepiscop. Et ibi dicit, quod si ceteris ordinationi Episcoporum consentientibus duovel tres contradicant, obtineat plurimorum sententia 218.
- Sexagesima sexta, de promotione Archiepiscopi, qui ab omnib. Episcopis comprovincialibus est ordinandus, & non est consecratus à paucioribus quam à tribus. colum. 221.
- Sexagesima septima, de promotione live ordine Presbyterorum ibidem.
- Sexagesima octava, dicit quod illi qui sunt ordinati ab illis, quos non constat esse Episcopos, iterū sunt ordinandi. Sive determinat de ordinatione non iteranda, & de Chorpiscopis ibid.
- Sexagesima nona, quod prima tonsura clerici de manu Abbatis potest suscipi. Veldic quod determinat de non ordinatis, ne in ecclesia Dei ministrent 223.
- Septuagesima, tractat ne quis ordinetur sine titulo 224.
- Septuagesima prima, ne quis ordinetur à non suo Episcopo ib.
- Septuagesima secunda, ne ignotus clericus sine literis dimissoriis, sive commendatatiis recipiatur. colum. 226.
- Septuagesima tertia, ostendit qualiter literæ formatæ & dimissoriæ fiant 227.
- Septuagesima quarta, tractat an invitis ordines conferantur. colum. 228.
- Septuagesima quinta, de tempore & die consecrationis Episcoporum, necnon de temporib. ordinationum aliorum clericorum. colum. 221.
- Septuagesima sexta, de jejuniis quatuor temporum: & quare sunt jejunanda 233.
- Septuagesima septima, ponit qualiter clerici sunt per gradus ordinandi & etiam tractat de intersticiis temporum 237.
- Septuagesima octava, in qua etate sunt sacerdotes ordinandi. colum. 239. 11.
- Septuagesima nona, repetit de ordinatione summi Pontificis, quæ à solis Cardinalibus fieri debet. colum. 240.
- Octuagesima, in quibus locis sunt ponendi Episcopi vel Archiepiscopi 243.
- Octuagesima prima, epilogado docet quod ordinandus in Episcopum debet esse sine crimine: nec

Decretum abbreviatum.

Clerici mulieribus cohabitare debent 244.

Octagesima secunda, docet quod Episcopos his qui suis manibus laborare non possunt, providere debet: & addit quod si quis ministerorum fornicationem committat, & agat poenitentia ex dispensatione potest in ordinibus remanere 251.

Octuagesima tertia, docetur quod praepositus non solum à peccato immunis esse debet, sed etiam peccatis aliorum consentire non debet 254.

Octuagesima quarta, vult quod praepositus sit vigilans circa defensionem pauperum, revelationem oppressorum, & curationem monasteriorum 255.

Octuagesima quinta, tractat de hospitalitate clericorum, quae est Episcopis necessaria 257.

Octuagesima sexta, probat quod oportet Episcopum esse doctorem, ut sciat subditos corrigerem. Item liberaliter circa patientes necessitatem, & non circa iustiones 258.

Octuagesima septima, probat quod viduis, orphanis & oppressis, Episcopus debet dare subsidium. col. 263.

Octuagesima octava, dicit quod clerici cupiditatis causa negotiantes esse non debent: sed pietatis causa curam orphanis, & viduas impendere 265.

Octuagesima nona, dicit quod oportet Episcopum esse domui sua bene praepositum, ut sciat in dispensatione rerum Ecclesiæ regulam esse observandam 269.

Nonagesima, docetur qualiter litigiosi corripiendi sunt, & non ordinandi. tractans de lictis & honestis operibus 271.

Nonagesima prima, de modo cantandi in ecclesia, etiam de electi potestate. Dicit etiam quod si clericis sua beneficia non sufficiant, possunt sibi necessaria querere artificio suo licito 273.

Nonagesima secunda, dicit quod magis corde, quam vocibus cantandum est 274.

Nonagesima tertia, de obedientia minori erga maiores, & quod nullus debet communicare inimicis Romanæ Ecclesiæ 276.

Nonagesima quarta, de legato Romani Pontifici, qui impedientis non est: & impedientes sunt excommunicandi. Probat etiam

quod major in officio, minori vicies suas committere potest: & de presumptione Archidiaconorum. colum. 285.

Nonagesima quinta, dicit quod etiam presentib. Episcopis Presbyteri quamvis eis subditi, possunt sacra mysteria celebrare, & prædicare 286.

Nonagesima sexta, dicit quod laicus (etiam Imperatoribus) non licet aliquem ordinare, vel de rebus Ecclesiæ judicare 290.

Nonagesima septima, dicit quod precibus Ecclesiæ Imperator & ceteri Principes possunt eam juvare: subjacentib. Ecclesiam Romanam legationem undecunq; sine signatis apicibus non recipere 299.

Nonagesima octava, dicit quod clerici peregrini & ultramarini, sine testimonio quinque Episcoporum recipiendi non sunt 301.

Nonagesima nona, dicit de primis & potestate eorum, qualiter nullus est appellandus universalis 302.

Centesima, tractat de pallio, & usu eius 304.

Centesima prima & ultima, dicit unam provinciam in duas non dividendam 308.

¶ Secunda pars, que est de Causis distincta est in Causis xxxvi. quarum qualibet plures sub se questiones continentur.

¶ Prima causa questiones habet septem.

Prima, querit utrum vendere spiritualia sit peccatum. sol. sic. colum. 308.

Secunda, an pro ingressu ecclesiæ vel monasterii pecunia sit exigenda vel persolvenda. sol. non. colum. 352.

Tertia, utrum præbendas ecclesiæ emere sit simonia. sol. sic. 356.

Quarta, utrum ille reus criminis sit, cujus pater pro eo ignorantie simoniam commisit. sol. ignoranti facti, non juris, excusat eum. colum. 363.

Quinta, utrum liceat ei retinere quod pater pro eo simoniæ acquisivit. sol. de rigore juris non, de misericordia fecit 367.

Sexta, utrum ignoranter asimilatio ordinati sunt abjiciendi, vel

non sol. probata ignorantia misericorditer tolerantur 369.

Septima, utrum renuncians sua heresi in Episcopali dignitate sit suscipiens. sol. rigor vult eum deponi, sed dispensatio sustineri. colum. 370.

¶ Secunda causa habet otto questiones. Et in ea quinque precedit quarum tam.

Prima, querit utrum in multifacientia sit ordo servandus. sic, nisi sint notoria 282.

Secunda, utrum spoliatus ab aliquo sit judicandus. Non ante restitutionem 391.

Tertia, quâ poenâ sint feriendi in accusatione deficientes. Taliione 392.

Quinta, utrum accusatore deficienti reus sit cogendus ad purgationem. Non, nisi infamia publica labore 395.

Quarta, an duorum testimoniis Episcopus sit condemnandus. sic 404.

Sexta, quo remedio causa sublevatur. Appellatione: quæ tamen ei danda non est, qui causa dilationis appellat 406.

Septima, an laici, vel monachi, vel quilibet inferiorum ordinum sint admittendi in accusatione majorum. Non, de jure novo. colum. 419.

Octava, qualiter accusatio fieri debeat. sol. in scriptis 436.

¶ Tertia causa questiones xi. complectitur.

Prima, utrum restituiri sit facienda quibuslibet spoliatis. sol. sic, nisi in certis casibus. Nam infamatus, apostata, justè spoliatus, præcisis & suspectus, non sunt restituendi 438.

Secunda, querit de induciis, quo spacio sint danda: an post restitucionem tantum, an post vaccinationem ad causam quibuslibet concedenda sunt. solut. ad arbitrium judicis 440.

Tertia, quo spacio mensium sint utrique concedenda. sol. ut prius 442.

Quarta, utrum infames sint recipiendi ad testimonium. solut. non, nisi contra sui similes 444.

Quinta, an testes domestici vel inimici sint producendi. sol. non. colum. 446.

Sexta,

in oratione soluta.

Sexta, utrū reus extra Provinciam sit producendus. sol. nō. 450

Septima, utrū criminosus possit esse judex. sol. sic, ab Ecclesia toleratus. 454

Octava, utrū Episcopus possit ab uno judicari. sol. nō nisi à xii. Episcopis: reservata sententia summo Pontifici. 459

Nona, utrū accusatores vel testes in absentem vocem accusacionis vel testificationis exhibere valeant. sol. non. 460

Decima, utrum deficientes in uno capitulo, sint admittendi ad sequentia. sol. non. 463

Vndeclima, utrum accusatus in accusatore possit convertere accusationem. sol. non, nisi in maiori crimen. 464

¶ Quarta causa habet questiones 8j.

Prima, an in excommunicatione constitutus, alium accusare valeat. sol. non. 465

Secunda, an infra xii. annos in criminali causa quis testificari possit. sol. non. 467

Tertia, an ab accusatione prohibitus possit esse testis. sol. nō ibi.

Quarta, an idem possit esse accusator & testis. sol. non. 469

Quinta, an si vocatus ad causā non veniat, sit excommunicandus. sol. sic, nisi justam absentię causam probaverit. 471

Sexta, an calumniator in propria causa sit audiendus. sol. sic, si causa non sit criminalis. ibid.

¶ Quinta causa habet 8j. questiones.

Prima, quā poenā sit feriēdus qui famosum libellū scribit. sol. anathemate, nisi scripturā probaverit. 472

Secunda, quōd quis sit ad causam vocandus antequam excommunicetur. sol. non tantum semel, sed bis. 473

Tertia, an per procuratorem quis causam agere valeat criminale. sol. non, nisi sit persona illustris. Causam verò injuriū civilem, sic. 474

Quarta, an absq; synodali audiētia Episcopus sit damnandus. sol. non. 475

Quinta, an sit habendus pro i-nimico, qui aliquem accusat. sol. nō, si hoc faciat ex charitate. 476

Sexta, quā poenā sit plectenus, qui non probat objecta. sol. talione. 478

¶ Sexta causa questiones 8j. habet.

Prima, utrū criminosi vel infames religiosum Episcopū possint accusare de simonia. Nō. 480

Secunda, si Episc. accusationem in accusantem cōvertere voluerit, an ejus verbo simplici fides adhibenda sit: Non. 487

Tertia, an liceat petere judiciū Episcopi alterius Provinciæ. Nō, nisi in causa damnationis. ibid. Quarta, cuius judicium sit expetendū, cūm Episcopi Provinciæ in sua sententia discordant. Archiepiscoporum & Episcoporum vicina Provinciæ. 489

Quinta, an accusatore deficiente reus sit ad probationē cogendus. Non, sed bene ad purgationem, si laboret infamia. 491

¶ Septima causa habet ij. questiones.

Prima, utrū vivente Episcopo alius poterit in eadē ecclesia ordinari. Nō, nisi trāferatur vel cedat. Tamē pro infirmitate vel senectute datur sibi coadjutor. 491

Secunda, utrū hi qui cesserunt causa infirmitatis, sanitatem recepta possint cathedram repeterere. Non. 511

¶ Octava causa questiones 8j. colligit.

Prima, utrum liceat Episcopo sibi successorem eligere. Non. 512

Secunda, an amicorū patrocinia in electione valeant. Non. 519

Tertia, an sit simonia, post electionē pro indemnitate Ecclesiæ juramentum præstare. Sic, si patet super hoc præcessit. ibid.

Quarta, an liceat clericis declinare judicia Episcopi de criminē accusati ante sententiā tempus. Non ante condemnationem, nisi perappellationem. 520

Quinta, an accusatus coram Apostolico, sine ejus literis debeat reverti. Non. 521

¶ Nonā causa habet ij.. questiones.

Prima, an ordinatus ab excōmunicato ejiciendus sit. Non, si ignoravit illum esse excommunicatum. 521

Secunda, an liceat Archiepiscopo vel Episcopo clericos alterius ordinare. Non, sine literis proprii Episcopi. 523

Tertia, an liceat Archiepiscopo clericos sui suffraganei absolve-re vel damnare. Nō, nisi data ne-

gligentia, vel appellatione interposita. 426

¶ Decima causa questionib. ij. est contenta.

Prima, an ecclesia cum omnī dote ad Episcopū pertineat, vel ad ejus ordinationes. Sol. sic 532,

Secunda, an liceat Episcopo res Ecclesiæ distrahere. Sol. non, nisi in certis casibus. 535

Tertia, quid à singulis ecclesiis nomine cathedralici valeat exigere. Sol. duos solidos. 540

¶ Undecima causa habet ij. questiones.

Prima, an clericus ante civilē judicem sit trahendus. Non. 544

Secunda, quā poenā dignus sit qui clericum ad seculare judicē traxit. Excommunicatione. 557

Tertia, quā poenā dignus sit, qui sententiā Episcopi non servaverit. Depositione. ibid.

¶ Duodecima causa questiones continent quinq.

Prima, an liceat clericis proprium habere. Non, regularib. 587

Secunda, an res Ecclesiæ possint dare. Non, nisi in casib. 597

Tertia, utrum clerici acquisita de rebus Ecclesiæ possint relinquare, quibus voluerint. Non, nisi in Ecclesiæ. 620

Quarta, quib. possint clerici relinquerre, quā de suis & Ecclesiæ rebus provenerint. Partim Ecclesiæ, partim hæredib. 621

Quinta, an liceat clericis testamentum facere. Sic, de propriis rebus. 622

¶ Decimaterciacausa habet ij. questiones.

Prima, utrum decimæ sint dāde ratione territorii, vel personæ. Sol. ratione utriusque. 624

Secunda, an jus percipiendi & solvendi decimas tollatur ratione temporis. Sol. sic. 626

¶ Decimaquartacausa habet 8j. questiones.

Prima, an liceat clericis in iudicio sua repetrere. Sic. 637

Secunda, an super reb. Ecclesiæ testes ejusdē sint audiedi. Sic. 638

Tertia, an præter forte aliquid accipere sit usura. Sic. 639

Quarta, an liceat clericis vellacis usuras accipere. Non. 640

Quinta, an eleemosynæ sint de usuris facienda. Non. 642

Sexta, an usurarii possint poenitentiam agere. Non, si habeant unde possint restituere. 645

Decretum abbreviatum

¶ Decima quinta causa habet
¶ij. questiones.

Prima, an ea quæ sicut ab ignorantibus vel mente alienatis, sint eis imputanda. Nō, nisi culpa sua ad ignorantiam devenerint. 647

Secunda, an pro impensis patrocinii, liceat clericis munera exigere. Sic. 652

Tertia, an per confessionem mulieris, cum qua peccavit sacerdos, sit condemnandus. Non. ib.

Quarta, an die dominico debent Episcopi causas audire. Non. col. 654

Quinta, an neganti crimen pugatio sit indicenda. Sic, si laborat infamia. 655

Sexta, an in criminalibus confessio sit extorquenda. Non. ib.

Septima, an solus Episcopus Diaconum vel Presbyterum deponere possit. Non. 657

Octava, si confessus vel convictus de his, quæ ante ordinacionem commisit, valeat ministrare. Non. colum. 659

¶ Decima sexta causa habet
¶ij. questiones. Et in ea quinta
queſto ponitur in tertio
loco.

Prima, an liceat monachis officium celebrare. Sol. sic, cum permissione Episcopi: & licentia Abbatis. 661

Secunda, an liceat eis in capellis suis sacerdotes instituere. Sol. sic, si quas possideant pleno jure. col. 663

Quinta, an Episcopus vel Abbas jure territorii capellam valeat vendicare. Sol. non. 685

Tertia, an jura ecclesiæ per prescriptionē tollantur. Sol. sic. 686

Quarta, an Ecclesia contra ecclesiam vel monasterium possit præscribere. Sol. sic. 693

Sexta, si quis in rem ecclesiæ ab aliquo detentam sua auctoritate irreperitur, an cadat à causa. Sol. sic, sed non ecclesia. 694

Septima, an liceat alicui ecclesiæ de manu laici recipere. Sol. non, nisi ecclesia vel monasterium habeat jus patronatus. 696

¶ Decima septima causa habet
¶ij. questiones.

Prima, an reus sit voti, qui à proposito sui cordis recedit. Sol. non, quantum ad ecclesiam, nisi ore pronunciaverit. 707

Secunda, an beneficia ei reddenda sint, qui eis in infirmitate renunciavit. Sol. sic, si non erat sui compos. 708

Tertia, an liceat illi qui se monasterio tradidit postea ad propria redire. Sol. non. 709

Quarta, an discedens de monasterio sine sui Abbatis licentia, possit sua vindicare. Sol. non. 710

¶ Decima octava causa habet
ij. questiones.

Prima, an Abbas factus Episcopus acquirat Ecclesiæ, vel monasterio. Sol. dum fuit Abbas, acquisivit monasterio: sed factus Episcopus, Ecclesiæ. 721

Secunda, an per Episcopum Abbas sit eligendus vel instituendus. Sol. ab Episcopo est ordinatus: à fratrib. vero eligendus. 722

¶ Decima nona causa continet
ij. questiones.

Prima, an Episcopus debeat permettere clericos transfire ad monasterium. Sol. sic. 731

Secunda, si noluerit, an liceat eis eo invito transfire. Sol. sic. 732

Tertia, an liceat canonicis regularib. transfire ad monasterium monachorum. Sol. non, sine licentia sui prælati. ibid.

¶ Vigesima quarta causa habet
jo. comprehendit.

Prima, utrum pueri traditi monasterii sint cogendi ibi manere. Non, nisi postquam venerint ad annos discretionis. 735

Secunda, si præter voluntatem parentum intraverint monasterium, an per eos inde possint extrahiri. Sic, infra annum & diem: si sint infra annos discretionis. 738

Tertia, an qui invitatus cuculam induit, cogatur eam retinere.

Non, nisi post consenserit. 739

Quarta, an liceat ab uno monasterio ad aliud transfire. Sic. 742

¶ Vigesima prima causa habet
¶. questiones.

Prima, an clericus possit in duabus Ecclesiis inscribi. Sol. non. colum. 743

Secunda, an liceat clericis à sua Ecclesia ad alia transfire. Sol. non, sine literis vel licentia sui prælati. 744

Tertia, an liceat clericis suscipere pro curationem secularium negotiorum. Sol. non, nisi causa pietatis. 746

Quarta, an liceat clericis vestibus fulgidis ornari. Sol. non. 747

Quinta, quā poenā sint puniēdi clerici ad judicium secularē fugientes. Sol. excommunicatione. colum. 749

¶ Vigesima secunda causa gerit
queſtiones quinq.

Prima, an juramentum sit praestandum. Sic, causa necessitatis. 750

Secunda, an sit perjurus qui iurat falsum, & credit verum. Sic, propter intentionē fallendi, tamē postea dicitur contrarium. 755

Tertia, an liceat clericis denegare Episcopo consuetam obedientiam: Non, ante condemnationem. 762

Quarta, an juramentum illicitum sit servandum. Non. 763

Quinta, an perjurus sit qui a lium pejare cogit. Sol. sic. 769

¶ Vigesima tercia causa habet
¶ij. questiones.

Prima, an militare sit peccatum. Non, si justè fit. 776

Secunda, quod sit bellū justū. Sol. Quod sit edicto superioris repetendarum rerū, aut propulsandarum injuriarum causa. 779

Tertia, an injuria sociorum sit armis propulsanda. Sic. 783

Quarta, an vindicta sit inferenda. Sic, ab eo cuius interest. 784

Quinta, an sit peccatum iudicii vel ministro reos occidere. Non, causa justitiae. 809

Sexta, an mali sint ad bonum cogendi. Sic. 825

Septima, an hæretici sint spoliandi suis & Ecclesiæ suæ bonis. Sic. 828

Octava, an liceat clericis arma movere. Non manu propria, nisi causa necessitatis. 830

¶ Vigesima quarta causa habet
queſtiones ij.

Prima, an hæreticus aliquem possit excommunicare. Non. 842

Secunda, an post mortem possit aliquis excommunicari. Sic, pro hæresi. 858

Tertia, an pro peccato domini ejus familia possit excommunicari. Non, sed interdicto supponi. colum. 861

¶ Vigesima quinta causa habet
ij. questiones.

Prima, an auctoritate privilegii quis contra ius commune valeat se tueri. Sol. sic. 879

Secunda, an sequentia privilegia derogent prioribus. Sol. sic, si ex certa scientia fuerint concessæ. col. 884

¶ Vigesim

in oratione soluta.

IVigesima sexta causa quæstio
nes sij. continet.

Prima, an sint sortilegi, qui sub
ficto religionis nomine futura
promittunt. Sol. sic. 890

Secunda, an sit peccatum esse
sortilegium. Sol. sic. ibid.

Tertia, à quibus genus divi-
nationis sumpsit exordium. Sol.
à Persis. 894

Quarta, quos sunt genera divi-
nationis. Sol. quatuor secundum
numerum: duo secundum for-
mam, quod videre potes. ibid.

Quinta, an sortilegi sint excō-
municandi. Sol. sic. 896

Sexta, an excommunicatus ab
Episcopo possit reconciliari à
Presbytero. Sol. non. Episcopo
inconsulto, nisi in necessitatibus
articulo. col. 904

Septima, an morientibus sit
penitentia imponenda. Sol. non,
tamen est eis innotescenda. 908

IVigesima septima causa habet
quæstiones ij.

Prima, an conjugium possit es-
se inter voyentes. Sol. non, si vo-
rum sit solennizatum, secus si
simplex fuerit. 913

Secunda, an liceat sponsu à sua
sponsa recedere. Sol. non, si de-
sponsatio sit de presenti. 926

IVigesima octava causa gerit
quæstiones ij.

Prima, an conjugium sit inter
infideles. Sol. 941

Secunda, an liceat converso
ad fidem ducere aliam, vivente
priore. Sic, si sit divisus ab ipsa in-
fideli. 950

Tertia, an bigamus sit, qui an-
te baptismum unam uxorem, &
post aliam habuit. Sic. 951

IVigesima nona causa habet
ij. quæstiones.

Prima, an sit conjugium inter
servum & ingenuam. Sol. sic, nisi
error impedit. 952

Secunda, si prius putabat hūc
esse liberum, & postea deprehen-
derit ipsum esse servum, an pos-
siteum deserere. Sol. sic. 953

IVigesima causa habet 5.
quæstiones.

Prima, an liceat reddere debi-
tum uxori, quæ filium de sacro
fonte levavit. Sic, nisi ex consen-
tu utriusq; sit factum. 956

Secunda, an sponsalia contra-

hantur inter infantes. non. 960

Tertia, an spirituales vel ado-
ptivi filii possint naturalibus co-
pulari. non. ibid.

Quarta, an liceat alicui com-
matrem uxoris sua ducere in
uxorem. Sic, mortua uxore: si
commaternitas matrimonium
præcesserit. 962

Quinta, an clandestina despô-
satio manifestæ præjudicet. non,
apud Ecclesiam. 963

ITrigesima prima causa habet
ij. quæstiones.

Prima, an possit duci in uxore
qua pri⁹ fuit polluta per adulteri⁹.
Sol. sic, nisi adulteri dederit ei
fidem vivente viro, vel machina-
tus sit in mortem ejus. 967

Secunda, an filia sit invitata ali-
cui in uxorem tradenda. Sol. nō
colum. 971

Tertia, an post patris sponsio-
nem possit alii nubere. Sol. sic, si
non consenserit. 973

ITrigesima secunda causa ha-
bet ij. quæstiones.

Prima, an liceat ducere mere-
tricem in uxorem. Sic. 974

Secunda, an sit uxor appellan-
da, quæ dicitur incontinentia
causa. non. 977

Tertia, an mulier sequatur ar-
bitrio avi liberi, an patris ser-
vi. Avi. 982

Quarta, an vivente uxore li-
ceat alicui ex ancilla filios qua-
rere. non. ibid.

Quinta, an ea quæ patitur in-
vita, pudicitia perdat. non. 988

Sexta, an adulteri adulteram di-
mittere possit. non. 994

Septima, an vivente dimissa
aliam accipere possit. non. 995

Ottava, si in hoc saltē infide-
lem ducere possit ea conditione
ut ad fidē convertatur. non. 1002

ITrigesima tertia causa habet
5. quæstiones.

Prima, an propter impotentia
coœundi sit aliqua à viro sepa-
randa. Sol. sic. 1003

Secunda, an separata possit ei-
nubere, cum quo prius est forni-
cata. Sol. sic, pœnitentia peracta.
col. 1004

Tertia, an sola cordis contri-
tione possit peccatum deleri. Sol.

sic, ubi facultas confitendi non
suppetit. 1012

INotandum hic, quod ratione
hujus tertie questionis mota &
agitur de penitentia, cuius tra-
ctatus per distinctiones se-
pemit distinctus.

Prima, querit an sola cordis
contritio debeat peccatum. Sic, si
confitenti facultas desit. 1012

Secunda, an charitas semel ha-
bita possit amittit. Sol. sic, in via:
secus tamen in patria. 1041

Tertia, an penitentia possit re-
iterari. Sol. sic, præter solemnum
colum. 1061

Quarta, an peccata semel dimis-
sa redeat. So. nō simplicher. 1077

Quinta, quis mod⁹ debeat ob-
servari in imponēda, & accipien-
da pœnitentia. Sol. ad arbitrium
proprii sacerdotis discreti. 1086

Sexta, cui quis confiteri debeat.
Sol. proprio sacerdoti, si sit di-
sceretus: alioquin alteri de ejus
licentia. 1090

Septima, an pœnitentia timo-
re mortis accepta sit fructuosa.
Sol. sic. 1092

Quarta, quæstio causa supra
proximæ est, an actus conjugalis
sit prohibitus tempore oratio-
nis. Sol. sic. 1095

Quinta, an vir sine consensio
uxoris, & ecōverso voyere possit
continentiam. Sol. non. 1097

ITrigesima quarta causa ha-
bet ij. quæstiones.

Prima, an rea sit adulterii, quæ
credens maritum mortuum nu-
pist alteri. Sol. non. 1108

Secunda, an redeire priore co-
gēda sit recedere à secundo, & ad
priorem redire. Sol. sic. ib.

ITrigesima quinta causa habet
5. quæstiones.

Prima, an liceat aliquam du-
cere de propria cognatione. Sol.
non. col. 1109

Secunda, an liceat aliquam du-
cere de cognatione uxoris sue.
Sol. non. 1110

Tertia, usq; ad quem gradū de-
beat quis abstineri à consanguini-
neis suis, & uxor is sui. Sol. olim
usq; ad vij. hodie usq; ad iv. ibid.

Quarta, quare usq; ad septi-
mum gradū computatur consan-
guinitas. Sol. ad instar vij. at-
tatum mundi. 1115

Quinta, quomodo grad⁹ cō-
sanguinitatis sunt computandi.
Sol. sicut ostenditur in arbore. 1116

Decretum abbreviatum in oratione soluta.

Sexta, qui iusjurandū de propinquitate firmare debent. Sol. propinquī & vicini. 1133

Septima, an incestuosī filii repertantur. Sol. non. 1136

Octava, si consanguinei ignoranter cōjuncti simul possint remanere. Sol. non, nisi ex dispensatione Papæ in quinto gradu, vel supra. ibid.

Nona, an matrimoniuū per falsos testes separatū, si postea apparuerit ecclesiam fuisse deceptrā, sit redintegrandum. Sol. sic. 1138

Decima, si relicta alicujus in secundas nuptias transferit, an proles ex eis suscepta poterit copulari consanguineis prioris viri. Sol. non. 1141

I Trigesima sexta & ultima causa habet duas questiones.

Prima, an virginem opprimēs raptum committat. Sic. 1143

Secunda, an raptā raptorī nubere possit. Vtique. 1144

¶ Tertia pars est de Consecratione: qua quinq; distinctiones duntaxat completi-
tur.

Prima, agit de consecratione Ecclesiārum, & missarum celebrazione. 1147

Secunda, de sacramento Eucharistie. 1164

Tertia, de festivitatib. per anni circulum celebrandis. 1198

Quarta, de baptis. sacramento. 1205 (juni. 1240)

Quinta, de confirmatione & je-

DECRETI TOTALIS MATERIA PER METRA NOTATUR SEQUENTIA.

Decretum Domini Gratiani tres habet partes principales. Prima est de distinctionibus, que sunt una supra centum. Et singulas distinctiones singuli versus sequentes luculenter aperiunt.

- 1 **R**IM ò legat quisque divinum jus hominisque. 30 **C**ōnubiū ter dena probat cōtra Manicheos. ib.
Col. i. 31 Tangitur hic quod cōtineant offerre volētes. 99
- 2 Altera dat textum quo noscēs jura Quiritum. 32 Defere presbyterū, qui scortā palā retinebit. 103
- 3 Canonico varia juri dat nomina terna. 33 Lutſori bigamōve facer non traditur ordo. 108
- 4 Quarta docet legum quæ causa, modusque statuti. 34 Fœminapontifici persona domesticana non sit. 111
- 5 Ius naturale probat immutabile quinta. 35 Non violentus p̄f̄sul, sed sobrius esto. 117
- 6 Sexta notat vitium distinctione ludificatum. 36 Instruit hæc prudens quod debeat esse sacramen-
dus. 119
- 7 Septima signat eos qui leges composuere. 8 37 Hæc prohibet legere gentiliā metra sacrarū. 121
- 8 Parte sub octava mores naturaque pugnant. 10 38 Scripturas sacras sacrandus scire jubetur. 120
- 9 Non astatuta tener naturæ cedere juri. 11 39 Vulthæc pontifices callere negotia seclī. 129
- 10 ¶ In decima Regum leges canon superabit. 14 40 ¶ Interna pars dena quater virtutib⁹ ornat. ib.
- 11 Canonis & seclī superatur legibus usus. 17 41 Sit modus ingressu, cunctis, verboq; ciboq;. 133
- 12 Id quod Roma tenet, discretio s̄p̄ relinquit. 21 42 Cleric⁹ hospitiis peregrinos collocet omnis. 135
- 13 Si perplexum te reddunt mala, tunc minus im- 24 43 Factis & verbis doct̄r̄ s̄is, atq; pudicus. 137
- ple. 29 44 Vites ingluviem, convivia, sive tabernas. 140
- 14 Non faciat levia: quo quis' vitet graviora. 30 45 Atq; cavē quenquam palmalinguāye ferire. 143
- 15 Canonis hæc ortum dabit, apocryphosque li- 30 46 Respuit hæc hominē distinctione litigiosum. 149
- bellos. 47 Non benè p̄p̄positos domui cupidosque re-
pelle. 151
- 16 Suedat apostolici vim canonis ista teneri. 37 48 Abjicitur sacrandus in hac, si neophythus sit. 154
- 17 Auctor sit Papa, si concilium celebretur. 46 49 Crimina non delet reliquorum, criminē yin-
dustus. 155 (lapsus). 168
- 18 Dicitur h̄c quod bis synodus celebretur in an- 49 50 ¶ An reparetur, habet pars quinquagesima
- no. 54 51 Sacrari vetat hæc homines quos pondera strin-
20 Bisdena Papæ sanctorum dogmata cedunt. 60 gunt. 178 (do. 186)
- 21 Inferior summum non judicat hac prohibēte. 26 52 P̄p̄positus primo datus hic p̄p̄posterus or-
22 Istaloces distinguunt & ordinat ecclesiarum. 67 53 Est ratione quis annexos ordinet ullos. 181
- 23 Ordinat hæc omnes, majores, sive minores. 70 54 Hæc prohibet servos sine libertate sacrari. ib.
- 24 Post examen honos est ordinis attribuentus. 79 55 Cæsos ista viros rejicit, membrisq; carentes. 188
- 25 Optat apostolus hic, quod sit sine crimine p̄- 56 Condēnatū in hac generatio presbyterorū. 192
- sul. 80 57 Qui baptizatur æger, manet ordinis expers. 196
- 26 Sit post baptisma contentus conjugē sola. 85 58 Hæc vetat abbate monachos nolente sacrari. ib.
- 27 Nullus post factum p̄sumat nubere votum. 88 59 Officium negat hæc nisi sit benè quisq; proba-
28 Ista sacrorum connubia pagina damnat. 90 tus. ibidem.
- 29 Hac loc⁹, & causa, tempus, persona morantur. 95 60 ¶ In sacris p̄f̄sul vult sexagesima quod sit. 198
61. Non

In versibus

- 61 Non in pontifices laicos assumere debes. 199 1 ¶ Delinquit qui res mercatur spirituales. 308
 62 Clerus, plebs, princeps, hic eligit, hæc petit, hic 2 Ecclesiæ intrans non cogatur dare numinos. vult. 304 352
 63 Vsurpans laicus id ut eligit, audiat istam. 205 3 Si pro præbendis dederis quid, dicere Simon. 356
 64 Pars hæc pontifices jubet à tribus esse sacra- 4 Ignaros maculant natos delicta paterna. 363
 dos. 216 5 Vult rigor ut linquat natus sibi quæ pater emit.
 65 Ut sacretur ab omnibus archiepiscopus, hæc 367
 vult. 218 6 Ordinet ignaros si quos Simon, tolerantur. 369
 66 Cùm dissensio sit, à pluribus edita stabunt. 221 7 Abjurans hæresim præsul poterit tolerari. 370
 67 Presbyter institui valet hic à præsule solo. ib.
 68 Si dubius præsul quos ordinet, hi resarentur. Accusare docet, ac appellare secunda,
 ibidem. ¶ Secunda causa.
 69 Si benedictus erit, lectoratum dabit abbas. 223 quintapla cedit quartam.
 70 ¶ Expertestituli pars septuagesima pellit. 224 1 ¶ Si sit causa patens, juris non queritur ordo.
 71 Respicere dicta patrum, ne promoveas alienum. 382
 ibid.
 72 Illi non detur missoria, ni rogitetur. 226 2 Nemo suis rebus dijudicet expoliatum. 391
 73 Illius hæc nobis formam distingitio præbet. 227 3 Talio punire eos qui falso crimina ponunt. 392
 74 Invitus nullus erit hic ad sacra trahendus. 228 4 Si cadit accusans, se non purgeret reus inde. 395
 75 Distinguit tempus hæc, in quo promoveantur. 231 5 Per testes binos præsul convincitur aptos. 404
 76 Temporibus vult hæc nos jejunare quaternis. 233 6 Qui causas differt appellans rejiciatur. 406
 77 Restos indicat hæc modulos interstitiorum. 237 7 Arguit inferior maiorem criminis vinculum. 419
 78 Ifsa dat annorum numerum quo promovearis. 239 8 Mandato legis datur accusatio scriptus. 436
 79 Ad Cardinales spectat electio Papæ. 240 1 ¶ Tertia restituens tempus dabit induciam.
 80 ¶ Urbes præsulib. pars octogesima tradit. 243 2 ¶ Undecimæ quæstiones tertia causa.
 81 Crimine quod caret sacrandus, in hac replica- 244 3 Singula restituit jus omnibus exsoliatis. 438
 tur. 245 4 Inducias debet varias spoliatus habere. 440
 82 Præsul pauperibus dabis; & lapsos reparabis. 251 5 Ipse domestica vox nulli nocet, aut inimica.
 83 Nunquam peccatis consensum des alienis. 254 6 Sub censure reum proprio producere debes. 450
 84 Sollicitus quod sis, & monogamus, jubet ifsa. 255 7 Hic non condemnet, similis quem culpa remor-
 det. 454
 85 Non præsul fies, hospes nisi nosceris esse. 257 8 Solus pontificem judicet unquam.
 86 Corrigito, doceas, des: sed non turpibus ullis. 258 9 Pellitur accusans absentem, testificansque. 460
 87 Libertos, inopes, viduas defendere debes. 263 10 Submoyer à reliquis testem defectus in uno.
 88 Refutatur clerus opus exercens, & avarus. 265 463
 89 Ifsa beneficia te dispensare docebit. 269 11 Mutua nunquam sit delatio jure vetante. 464
 90 ¶ Placat discordes pars nonagesima fratres. 271 1 ¶ Quarta causa.
 91 Arte parabis opes, nisi sint satis ecclesiæ res. 273 2 Quarta quæstiones quartæ causæ.
 92 Hæc plus corde probat Domino, quam voce 1 ¶ Sex quæstiones quartæ causæ.
 canendum. 274 465
 93 Hæc dat obedire majoribus inferiores. 276 2 Impubes testis in causa criminis haud est. 467
 94 Sublevita vices Papæ gestare valebit. 285 3 Qui nequit accusare, nequibit testificari. ibid.
 95 Presbyteris præsente licent hæc præsile multa. 286 4 Testis & accusans nemo simul esse valebit. 469.
 96 Hic seculi princeps non ordinet ecclesiæ res. 290 5 Non est stringendus anathemate, qui nequit es-
 97 Ecclesiæ precib. huic princeps auxilietur. 299 6 Pontificis delator agit civilia tantum. 471
 98 Vultus muniri peregrinos quinque sigillis. 301
 99 Universalem nullum sinit ifsa vocari. 302
 100 Pallia prælatis donat centesima multis. 304
 101 Absit ut una duos habeat provincia patres. 308
- DECRETI SECUNDA PARS PRIN-**
cipalibus est de causis: quæ sunt xxxvij.
- ¶ Prima causa.
 Causa prior labem condemnat simoniælem.
 ¶ Septem quæstiones primæ causæ.
- 1 Multant scriptorem famosi flagrilibelli. 472
 2 Est condemnandus semel, & bis, terque vocan-
 dus. 473
 3 Nemo procuret crimen, civilia curet. 474
 4 Præsulis in synodo fit condemnatio sola. 475
 5 Celans crimen obest multò plus quam manife-
 stans. 476
 6 Aut caput, aut lingua delatori capuletur. 478

Decretum abbreviatum.

¶ Sexta causa.

Sexta dat infames, delatos atque forenses.

¶ Quinque questiones sextæ causæ.

1. ¶ Non accusabunt infames simonialem. 480
2. Accusans verbo non vincis simplice præful. 487
3. Quarere judicium nunquam debes alienum. ib.
4. Externi veniant, si sit sententia discors. 489
5. Si cadit accusator, erit reus exoneratus. 491

¶ Septima causa.

Septima pontificē tangit cathedram repetente.

¶ Duæ questiones septimæ causæ.

1. Præfule vivente nullus det pontificatum. 491
2. Nec cathedram reperiit præful, quam sponte reliquit. 511

¶ Octava causa.

Octayalegitur desertio pontificalis.

¶ Quinque questiones octayæ causæ.

1. ¶ Vult jus ne statuat successorem sibi præful. 512
2. Nullus amicorum mihi pro fit ut eligat inde. 519
3. Detur ab electo vitandi cautio damni. ibid.
4. Linquendus non est (nisi sit sententia) præful. 520
5. Ad dimissu redire ne quis Papæ sine scriptis. 521

¶ Nonæ causa.

Solvere non vetat alienos, atque ligare.

¶ Tres questiones nonæ causæ.

1. ¶ Bannis præfule nequit ordinis esse minister. 521
2. Alterius patriæ clericum tondere vetamus. 523
3. Pontificis clerum primas non ordinet ullus. 526

¶ Decima causa.

Dena dat, in sacra quid sumat episcopus aede.

¶ Tres questiones decimæ causæ.

1. ¶ Basilica juri subduntur pontificali. 532
2. Nullius ecclesiæ præfule fructus alienet. 535
3. Nil præter solidos præsumat querere binos. 540

¶ Undecima causa.

Præfigens undena forum ligat, atque relaxat.

¶ Tres questiones undecimæ causæ.

1. ¶ Non coram laico clericus producitur ullus. 544
2. Officii puri tales suspensio culpas. 557
3. Seu bona, seu mala sit sententia, dic et timenda. ib.

¶ Duodecima causa.

Ecclesiæ res ac proprias bissecca docebit.

¶ Quinque questiones duodecimæ causæ.

1. ¶ Cleric⁹ hic aliquid propriū prohibetur habere. 587
2. Accipiens vel emens res ecclesiæ, sibi reddat. 597
3. Linquas ecclesiæ, totū quod habebis ab illa. 620
4. Exre communii questias divide terras. 621
5. Si fortasse voles testari, de proprio des. 622.

¶ Tredecima causa.

Tertia post decimam decimas & funera tractat.

¶ Duæ questiones tredecimæ causæ.

1. ¶ Ecclesiæ danda baptis malí decimæ sunt. 624
2. Tempora longa trahunt jus funeris & decimæ rum. 626.

¶ Decima quarta causa.

Improbatis usuras post denam quartæ voraces.

¶ Sex questiones decimæ quartæ causæ.

1. ¶ Quisque potest licite sua querere, dummodo non plus. 637
2. Pro propria valet ecclesia quis testificari. 638
3. Si tulerit plus quā dederit quis, fœnus habetur. 639
4. Non perat usuras laicus vel clericus ulla. 640
5. Ex male quæsitis eleemosyna non sit egenis. 642

¶ Si male parta tener, dignè non pœnitit ullus. 645

¶ Decima quinta causa.

In dena quinta furor & mulier memorantur.

¶ Octo questiones decimæ quinto causæ.

¶ Infuriapœna nō des: nam sat furor urget. 647

¶ Pro patrocinio non querat munera cleru. 652

¶ Sola voce ne quis condemnari nulsiens. ibid.

¶ Nullas luce Dei causas tractare valemus. 654

¶ Infamia detur purgatio probra neganti. 655

¶ Extorquenda re ipsius confessio non est. ibid.

¶ Solus non tollit præful, quem præstat honorem. 659.

¶ Decima sexta causa.

In sexta decima præbent monachi sacramenta.

¶ Septem questiones decimæ sextæ causæ. Et in

ca quinta quæstio tertium locum.

occupar.

¶ Dantur in hac monachi pastores eccliarum. 661

¶ Pleno possessas dabit abbas jure capellas. 683

¶ Ecclesiæ jure terræ non vendicat abbas. 685

¶ Temporis ecclesiæ tollit præscriptio jura. 686

¶ Hæc quadragena dabit domibus ius religiosis. 693

¶ Decima septima causa.

Septima post decima prohibet dissolvere vota.

¶ Quatuor questiones causæ deci-

ma septimæ.

¶ Nulli facta Deo liceat dimittere vota.

¶ Gonsaldus tenuit sua quæ dimiserat æger. 707

¶ Abbas ad propriâ monachū nunquā finat ire. 709

¶ Dum reddit illicite, quæ cōtulit illa manebit. 710.

¶ Decima octava causa.

Fratribus abbæm bis nona dat instruendum.

¶ Duæ questiones decimæ octa-

væ causæ.

¶ Si monach⁹ fiat præful: bona parta bipartit. 721

¶ Instituit præful abbates à grege lectos. 722.

¶ Decima nona causa.

Dat decima nona præful clero monachatum.

¶ Tres questiones decimæ nonæ causæ.

¶ Pontifices clericum non impedian monachandum.

¶ Præfule noslente claustrum benè clericus intrat. 731

¶ Mult⁹ canonicos canon prohibet monachari. ib.

¶ Vigesima causa.

Bisdena pueri traduntur religioni.

¶ Quatuor questiones XX. causæ.

¶ Quem pater offert, si placet exit, cum fit adul-

tus.

¶ Extrahit à claustro puerum pater illico, si vult. 735

¶ Cogitur invitus nemo retinere cucullam. 738

¶ Strictius ad claustrum monacho transire licebit. 739

¶ Vigesima prima causa.

Ter septena docet vestes gestare decentes.

¶ Quinque questiones XXI. causæ.

¶ Prima sit ex titulo: sit commendata secunda.

In versibus.

- 2 Præfusis ecclesiam sine scriptis nono relinquat. 744
 3 Hæc prohibet clero tractare negotia seculi. 740
 4 Vestibus hic clavis inhibitetur clericus uti. 747
 5 Si proprium linquas censem, sis anathema. 749
- ¶ Vigesima secunda causa.**
 Iurantes falsum damnat bisdena secunda.
 ¶ Quinq; questio[n]es vigesimæ secundæ cause.
 ¶ Peccat perjurans, non jurans quando necesse. 750
 2 Non est perjurus jurans veluti putat esse. 755
 3 Pari majori quanquam malus esse putetur. 762
 4 Debent jurata mutari, turpia si sint. 763
 5 Si perjurare cogis, perjurus haberis. 769
- ¶ Vigesima tertia causa.**
 Bisdena terrena tractantur bellica gesta.
 ¶ Octo questio[n]es vigesimæ tertiae cause.
 1 Ex ista causa multis licet arma movere. 776
 2 Pro rebus licite bellum geritur reperendis. 779
 3 Ius est, dum laesia socii succurruntur armis. 780
 4 Inferri vindicta valet, qua crima purget. 784
 5 Occidens iudex perversos inde meretur. 809
 6 Ad bona præcipiunt compelli jura malignos. 825
- 7 Ecclesiæ rebus sunt hæretici spoliandi. 828
 8 Sisis de clero, tu nunquam beliger esto.
- ¶ Vigesima quarta causa.**
 Hæresiarum dat nomina bisduo denuo.
 ¶ Tres questio[n]es vigesimæ quartæ cause.
 1 Si his hæreticus: tua sit sententia nulla. 842
 2 Sunt post facta mali nonnunquam corripiendi. 858
 3 Ob domini labem non damnetur domus ejus. 861
- ¶ Vigesima quinta causa.**
 Bisdena quinta sunt privilegia tacta.
 ¶ Due questio[n]es vigesimæ quintæ cause.
 1 Tuta sit ecclesia, quam lex privata tutetur. 879
 2 Et si subsecutur lex altera, derogat illi. 884
- ¶ Vigesima sexta causa.**
 Bisdena sexta sunt sortilegi reprobati.
 ¶ Septem questio[n]es vigesimæ sextæ cause.
 1 Qui ventura sciunt per sortes, sortilegi sunt. 890
 2 Peccat qui scriptis vel sortibus abdita querit. ib.
 3 A Persis reprobe sumunt exordia sortes. 894
 4 Quatuor his genera Varro fert sortibus esse. ibidem.
 5 Gestunt sortilegi, ne sint anathemate stricti. 895
 6 Quando necesse sub est, vincetos à præfule solves. 904
 7 Aegris non dentur penæ, sed notificantur. 908
- ¶ Vigesima septima causa.**
 Edocet an sponsas ducant ter nona voventes.
 ¶ Due questio[n]es vigesimæ septimæ cause.
 1 Si sit solemne, dirimit connubia votum. 913
 2 Sponsum sponsa, viru[m] non uxori deserit unquam. 926
- ¶ Vigesima octava causa.**
 Bisdena octava gentiles nubere nosces.
 ¶ Tres questio[n]es vigesimæ octayæ cause.
 1 Inter gentiles connubia dicimus esse. 941
 2 Deserit uxorem vir Christum despicientem. 950
 3 Vir post baptismum reliquā ducens, bigamus fit. 951
- ¶ Vigesima nona causa.**
- Conjugium servile tenet vigesima nona.
¶ Due questio[n]es vigesimæ nonæ cause.
 1 Connubii vires persona dissipat error. 952
 2 In scia cui nupsit, dimittat libera servum. 653
- ¶ Trigesima causa.**
 Terdena claret cognatio spiritualis.
¶ Quinque questio[n]es trigesimæ cause.
 1 Fonte levans proprium puerum non vincula solvit. 956
 2 Infantes prohibet ius conjugium celebrare. 960
 3 Tu naturalem non jungito spirituali. ibid.
 4 Vxor compatriis uxoris non amici nubat. 962
 5 Federa non fiant clandestina conjugiorum. 963
- ¶ Trigesima prima causa.**
 Terdena prima mœcho polluta negatur.
¶ Tres questio[n]es trigesimæ primæ cause.
 1 Ni certis causis mœchambene dicit adulter. 967
 2 Invitam sponso non det natam pater ulli. 971
 3 Tunc nisi consensum dederit: reliquo bene nubit. 973
- ¶ Trigesima secunda causa.**
 An meretrix nubat, tangit terdena secunda.
¶ Octo questio[n]es trigesimæ secundæ cause.
 1 Turpia linguentem bene ducit vir meretricem. 974
 2 Obstac[us] conjugio sacro complenda libido. 977
 3 Liber avus neptem sponsat servo patre natam. 982
- ¶ Trigesima tertia causa.**
 Terdena terrena friget, compunctione, votum.
¶ Quinque questio[n]es trigesimæ tertie cause.
 1 Si vir sit gelidus, ab eo se junctus marito. 1003
 2 Nubere mœcha potest mœcho se juncta marito. 1004
 3 Quaritur an crimen purget contritio sola. 1012
- TRACTATUS DE POENITENTIA,**
 habens septem distinctiones, hic
 inseritur.
- G**ratia divina contritis criminis delet. 1012
GPerditur hic divinus amor: non in para-
 diso. 1048
 3 Peccator bene pro virtutis iterabit. 1061
 4 Ita probat dimissa semel peccata redire. 1077
 5 Ut purus fias pro criminis plurima volyas. 1086
 6 Crimina presbytero proprio dic, qui sapiens
 sit. 1090
 7 Tandem læsus erit, qui continuè gemet istic.
 1086
GRedeamus ad quartam questio[n]em tri-
 gesimæ tertie cause.
 4 Reddito temporib[us] poscentis debita sacris. 1095
 5 Mens utriusq[ue] nisi sit, nō bene continet alter. 1097

Decret. abbreviat. in versibus.

<p>¶ Trigesima quarta causa. Ter dena quarta nubit vivente marito.</p> <p>¶ Duæ questio[n]es trigesimæ quartæ cause.</p> <p>¶ Morte viri dubia quæ nupsit, adultera non fit.</p> <p>2 Reddatur primo conjunx hæc nupta secundo.</p> <p>ibidem.</p> <p>¶ Trigesima quinta causa. Cognatos gradibus numerat trigesima quinta.</p> <p>¶ Decem questio[n]es trigesimæ quin[t]æ cause.</p> <p>1 Cognatam ducat propriam pro conju[n]ge nemo. 1107</p> <p>2 Omnes uxoris consanguineas reprobabis. 1109</p> <p>3 Copula septennis gradibus talis prohibetur. ibi- dem.</p> <p>4 Hic gradum numerus ætates respicit orbis. 1115</p> <p>5 Truncus ponitur hic cum ramis, ut docet arbor. 1116</p> <p>6 Edocet in testes assimi[li] sexta parentes. 1133</p> <p>7 Filius esse nequit, incestu qui genitus sit. 1136</p> <p>8 Dispensat solus cum junctis sanguine Papa. ibi- dem.</p> <p>9 Non benè sejuncta connubia prisca reformes. 1138</p> <p>10 Non consanguineis prolem vidua dato primi- 1141.</p> <p>¶ Trigesima sexta causa. Ultima de raptis tractabit causa puellis.</p> <p>¶ Duæ questio[n]es trigesimæ sex- tae cause.</p> <p>¶ Raptum committere per vim rapiendo puellam. 1143</p> <p>Hæc tibi jungetur, purgato crimen raptus. 1144.</p> <p>DECRETO TERTIA PARS AD- jungitur: qua est de Consecratione, quin- que distinctiones continens.</p> <p>Consecrat eccl[esi]as, missasque canit tibi pri- ma. 1147</p> <p>Consecrat panis sacramenta secunda. 1144</p> <p>Tertia dat ferias: & post jejunia ponit. 1198</p> <p>Tempora baptisi distinc[ti]o quarta notavit. 1205</p> <p>Frontes confirmans dabit ultima p[ro]nunga bea- tum. 1246.</p> <p>Expliq[ue]nt G[ra]m[mar]us peculiari[es], quibus satis clare universali[m] materia decrete comprehenditur.</p> <p>¶ Questio[n]es cauſarum sunt clxxij. Questio[n]e centuplex, & septuagesima duplex, Est in cauſarum tractatu[r]ite norata.</p> <p>¶ Quot questio[n]es habet qualibet cauſa, o- r[er]enditur per quinque carmina sequentia: in qui- bus sunt tot dictio[n]es, quot sunt cauſe, scilicet xxxvj. Et qualibet dictio cauſam unam repræsen- tat. Prima dictio primam cauſam: secunda secun- dam, &c. Item quo sunt litteræ in qualibet dictio- ne, tot sunt questio[n]es sub illa cauſa per illam dictio[n]em repræsentata. Verbi gratia: prima dictio scilicet discere, quæ primam cauſam re- præsentat, septem habet litteras: & hoc signifi-</p>	<p>cat primam cauſam septem questio[n]es continere. Secunda dictio est cauſarum, ubi sunt octo literæ: ad denotandum quod secunda cauſa habet octo questio[n]es, & sic de aliis. Adverte tapen, quod superior numerus significat cauſas, & inferior qua- stiones. Versus.</p> <table style="margin-left: 100px;"> <tr> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">7</td> <td style="text-align: center;">8</td> <td style="text-align: center;">II</td> <td style="text-align: center;">6</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> </table> <p>Descere cauſarum quarumlibet ordine membræ</p> <table style="margin-left: 100px;"> <tr> <td style="text-align: center;">6</td> <td style="text-align: center;">7</td> <td style="text-align: center;">8</td> <td style="text-align: center;">9</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">11</td> <td style="text-align: center;">12</td> <td style="text-align: center;">13</td> <td style="text-align: center;">14</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> </table> <p>Opres ut doceo: sed non sis defes, & ances.</p> <table style="margin-left: 100px;"> <tr> <td style="text-align: center;">15</td> <td style="text-align: center;">16</td> <td style="text-align: center;">17</td> <td style="text-align: center;">18</td> <td style="text-align: center;">19</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">21</td> <td style="text-align: center;">22</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">8</td> <td style="text-align: center;">7</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> </table> <p>Instanti dabitur quod tu vis, quod petis illud.</p> <table style="margin-left: 100px;"> <tr> <td style="text-align: center;">23</td> <td style="text-align: center;">24</td> <td style="text-align: center;">25</td> <td style="text-align: center;">26</td> <td style="text-align: center;">27</td> <td style="text-align: center;">28</td> <td style="text-align: center;">29</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">8</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">7</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> </table> <p>Efficies.. Res id famatum te dat ad omnes:</p> <table style="margin-left: 100px;"> <tr> <td style="text-align: center;">31</td> <td style="text-align: center;">32</td> <td style="text-align: center;">33</td> <td style="text-align: center;">34</td> <td style="text-align: center;">35</td> <td style="text-align: center;">36</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">8</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> </table> <p>Vix doctrina totum si constitueret.</p> <p>¶ Carmina subiecta eandem prorsus materi- am complectuntur, neque sunt sententiae salubris expertia.</p> <p>Tempora labuntur vernantibus indita formis. Divites te laedit[ur]es tua, nam miseres es. Sperne fluentia, respice, cras ea non tibi sumes. Multa recondit, cur? ut Moriens eades. Da celer, est siquidem titum da præveniens te.</p> <p>¶ Do. Baptista de sancto Blasio in repeti. primæ rubrica Decreti dicit canones esse ter mille & no- naginta, ponens tales versus.</p> <p>Si numeres cantè, ter mille capitula lector, Atque decem novies, Decretum continet in se.</p> <p>¶ Causæ Decreti sunt triginta sex.</p> <p>Sub magni longa Decreti parte secunda, Sex & triginta causas reperi[re] licebit.</p> <p>Causæ ipse xxxvij. patent per xxxvij. vocabula, in septem subiectis veribus posita, ex quibus non tantum numerum, sed etiam principalem mate- riam cuiuslibet facile cognoscet. Quilibet quin- que vocabula complectuntur, dempto ultimo, qui sex habet.</p> <table style="margin-left: 100px;"> <tr> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Simon a appellat b spoliatus c teste d libello e.</td> <td style="text-align: center;">6</td> <td style="text-align: center;">7</td> <td style="text-align: center;">8</td> <td style="text-align: center;">9</td> </tr> </table> <p>Infames f[ra]uenentes g successor h solvi i regendo k.</p> <table style="margin-left: 100px;"> <tr> <td style="text-align: center;">II</td> <td style="text-align: center;">12.</td> <td style="text-align: center;">13</td> <td style="text-align: center;">14</td> <td style="text-align: center;">15</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">16</td> <td style="text-align: center;">17</td> <td style="text-align: center;">18</td> <td style="text-align: center;">19</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> </table> <p>Censuram l restor m funus n funus o furiosus p.</p> <table style="margin-left: 100px;"> <tr> <td style="text-align: center;">21</td> <td style="text-align: center;">22</td> <td style="text-align: center;">23</td> <td style="text-align: center;">24</td> <td style="text-align: center;">25</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">26</td> <td style="text-align: center;">27</td> <td style="text-align: center;">28</td> <td style="text-align: center;">29</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> </table> <p>Monachus q occidit r abbatess s claustra t volentes u.</p> <table style="margin-left: 100px;"> <tr> <td style="text-align: center;">31</td> <td style="text-align: center;">32</td> <td style="text-align: center;">33</td> <td style="text-align: center;">34</td> <td style="text-align: center;">35</td> <td style="text-align: center;">36</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Macha lcoit imērek dubitis lgradib. mrapieren.</td> <td style="text-align: center;">SECVN-</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	1	2	3	4	5	7	8	II	6	6	6	7	8	9	10	11	12	13	14	5	2	5	3	3	3	5	2	6	15	16	17	18	19	20	21	22	8	7	4	2	3	4	4	5	23	24	25	26	27	28	29	30	8	3	2	7	2	3	2	5	31	32	33	34	35	36	3	8	5	2	10	2	1	2	3	4	5	Simon a appellat b spoliatus c teste d libello e.	6	7	8	9	II	12.	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	Macha lcoit imērek dubitis lgradib. mrapieren.	SECVN-				
1	2	3	4	5																																																																																																															
7	8	II	6	6																																																																																																															
6	7	8	9	10	11	12	13	14																																																																																																											
5	2	5	3	3	3	5	2	6																																																																																																											
15	16	17	18	19	20	21	22																																																																																																												
8	7	4	2	3	4	4	5																																																																																																												
23	24	25	26	27	28	29	30																																																																																																												
8	3	2	7	2	3	2	5																																																																																																												
31	32	33	34	35	36																																																																																																														
3	8	5	2	10	2																																																																																																														
1	2	3	4	5																																																																																																															
Simon a appellat b spoliatus c teste d libello e.	6	7	8	9																																																																																																															
II	12.	13	14	15																																																																																																															
16	17	18	19	20																																																																																																															
21	22	23	24	25																																																																																																															
26	27	28	29	30																																																																																																															
31	32	33	34	35	36																																																																																																														
Macha lcoit imērek dubitis lgradib. mrapieren.	SECVN-																																																																																																																		